

I

КЪМ ПЪРВОБИТНОТО

*Древните номадски инстинкти
претриват веригата на навика
и събуждат от зимните сънища
на дивото зова.**

Бък не четеше вестници и затова не знаеше, че бе надвиснала беда над всяко здраво и силно куче с дълга топла козина от Пюджит Саунд до Сан Диего. Защото хора, които ровеха земята в арктическия мрак, бяха намерили жълт метал и след като параходните и транспортните компании разтръбиха новината, хиляди други се устремиха на Север. Тези хора се нуждаеха от кучета, при това кучета със силни мускули за тежък труд и гъста козина, която да ги пази от студа.

* Из стихотворението „Атавизъм“ от Джон Майерс О’Хара (1870–1944). – Б. пр.

Бък живееше в голяма къща в слънчевата долина Санта Клара. Хората наричаха това място „къщата на съдията Милър“. Тя беше на известно разстояние от пътя, наполовина скрита от дърветата, през които се виждаше широката хладна веранда, която я обграждаше от четирите ѝ страни. До къщата се стигаше по очакълена алея, която се виеше между широките морави и под преплетените клони на високите тополи. Откъм гърба ѝ всичко беше още по-просторно, отколкото отпред. Тук имаше големи конюшни, където ораторстваха дузина коняри и техните помощници, редици от къшурки за прислугата, обрасли с пълзящи растения, безкрайна стройна върволица от допълнителни постройки, дълги лозници, зелени пасища, овощни градини и насаждения с малини и ягоди. По-нататък имаше артезиански кладенец с помпа и голям циментов басейн, в който момчетата на съдия Милър се гмуркаха всяка сутрин и се разхлаждаха в горещите следобеди.

И над цялото това голямо владение господстваше Бък. Той бе роден тук и тук бе живял през всичките четири години от живота си. Имаше, разбира се, и други кучета. Не можеше да няма такива в едно толкова голямо имение, но те не се брояха. Те идваха и си отиваха, живееха в претъпканите кучкарници или водеха невзрачно съществуване в дълбините на къщата, като японския мопс Тутс или лишено от козина мексиканско куче Изабел – странни създания, които рядко си показваха носа навън или стъпваха на голата земя. От друга страна, имаше фокстериери, поне двадесетина, отправящи с лай свирепи предизвикателства по адрес на Тутс и Иза-

бел, които в отговор ги гледаха през прозорците, защитени от множество прислужници, въоръжени с метли и парцали с дръжки.

Но Бък не беше нито домашно куче, нито живееше в колибка. Цялото имение беше негово. Той се гмуркаше във водоема или ходеше на лов със синовете на съдията; ескортираше Моли и Алис, дъщерите на съдията, на дългите им разходки по здрач или в ранната утрин; в зимните вечери лежеше до краката на съдията пред бумтящия огън в библиотеката; носеше на гръб внуците му или ги претъркуваше в тревата и бдеше над всяка тяхна стъпка в опасните им приключения до чешмата в двора на конюшните и дори отвъд тях в ливадите и насажденията с малини. Между фокстериерите крачеше царствено, а Тутс и Изабел напълно пренебрегваше, защото той беше кралят – кралят на всички пъплеши, пълзящи и летящи създания в имението на съдията Милър, в това число и на хората.

Неговият баща Елмо, огромен санбернар, бе разделен другар на съдията и по всичко личеше, че Бък върви по стъпките на баща си. Той не беше толкова едър – тежеше само сто и четиресет паунда, – защото майка му Шеп бе шотландска овчарка. Но тези сто и четиресет паунда, ако прибавим към тях и чувството за лично достойнство, което идваше от добрите условия на живот и всеобщото уважение, му позволяваха да се държи подобаващо царствено. През тези четири години, още откакто беше кутре, Бък бе живял като доволен аристократ. Той бе преизпълнен с гордост от себе си и дори бе малко себичен, каквито понякога стават провинци-

алните джентълмени заради усамотения им начин на живот. Но Бък бе съхранил себе си, отказвайки да стане галено домашно куче. Ловът и други подобни развлечения на открито го бяха избавили от излишните килограми, укрепвайки мускулите му.

Такъв беше Бък през есента на 1897 г., когато неочакваното намиране на злато в Клондайк привлече хора от цял свят към мразовития Север. Но Бък не четеше вестници, а също и не знаеше, че Мануел, един от помощниците на градинаря, не беше сред добрите му познайници. Мануел имаше една голяма слабост – той обичаше да играе на Китайска лотария. А хазартната му страст пък се отличаваше с една особеност – вяра в системата, което правеше провала му сигурен. Защото, за да играеш по система, бяха необходими пари, а надниците на един помощник-градинар не можеха да покрият нуждите на неговата съпруга и многобройното му потомство.

Съдията беше на среща на Асоциацията на производителите на стафиди, а момчетата бяха заети с организацията на спортен клуб в паметната нощ на предателството на Мануел. Никой не го забеляза да минава с Бък през овощната градина – според Бък на обикновена разходка. И само един човек ги видя да пристигат на малка железопътна гара, известна като „Колидж Парк“. Този мъж разговаря с Мануел и известна сума пари премина със звън от ръцете на единия в другия.

– Би могъл да опаковаш стоката, преди да я доставиш – каза непознатият дрезгаво и Мануел върза едно здраво двойно въже около врата на Бък под нашияника.

– Ако го стегнеш по-силно, той няма да може да диша – каза Мануел и непознатият изсумтя нещо в отговор.

Бък прие въжето със спокойно достойнство. Вярно, за него това беше едно нежелано допълнение, но той се бе научил да вярва на хората, които познаваше, и да ги признава за по-умни от него. Но когато краят на въжето се озова в ръцете на непознатия, Бък изръмжа заплашително. Той просто бе загатнал за своето неудоволствие, вярвайки в гордостта си, че намекът му е равносилен на заповед. Но за негова изненада въжето се стегна около шията му, спирайки дъха му. В моментален изблик на ярост той скочи срещу човека, който го посрещна по средата на полета му, сграбчи го здраво за гърлото и с ловко движение го запрати обратно по гръб на земята. След това въжето се стегна безмилостно, докато Бък се бореше разярен, изплезил език, напругайки напразно мощните си гърди. Никога през целия му живот не се бяха отнасяли толкова уничително с него и никога през целия му живот не бе бил толкова разгневен. Но силите му отслабваха, очите му се изцъклиха и той вече не съзнаваше нищо, когато на влака беше даден сигнал да спре и двамата мъже го хвърлиха в товарния вагон.

Следващото нещо, което разбра с помътен ум, бе, че езикът го боли и че го карат в някакво тропоящо превозно средство. Пресипналият писък на локомотивната свирка на един прелез му разкри къде се намира. Бък бе пътешествал със съдията твърде дълго и познаваше усещането да се вози в багажен вагон. Той отвори очи и в тях припламна необузданият гняв на пленен крал. Неговият похи-

тител се опита да го хване за гърлото, но този път Бък беше по-бърз от него. Челюстите му се впиха в ръката му и той не ги отвори, докато отново не изгуби съзнание.

– Да, има припадъци – каза мъжът, скривайки окървавената си ръка от носача, който бе притичал, привлечен от шума от сборичкването. – Карам го на шефа си във Фриско*. Там има някакъв първокласен кучешки доктор, който смята, че може да го излекува.

Същият този мъж разказа за пътуването си през тази нощ с цялото красноречие, на което беше способен, в една малка барака откъм гърба на пивница близо до кея на Сан Франциско.

– Всичко, което получавам, е само петдесет долара – мърмореше той. – Но не бих го направил повторно дори за хиляда в брой.

Ръката му беше превързана с окървавена носна кърпа, а десният крачол на панталоните му беше разпран от коляното до глезена.

– А колко получи онзи другият обесник? – попита съдържателят на кръчмата.

– Сто – беше отговорът. – Не беше готов да сваля дори и пени, кълна се.

– Това прави сто и петдесет – пресметна съдържателят. – А кучето си струва парите, ако изобщо разбирам нещо...

Похитителят на Бък размота окървавената кърпа и погледна разкъсаната си ръка.

– Ако не пипна бяс...

– Не бой се, на теб ти е писано да те обесят – за-

* Съкратено от Сан Франциско. – Б. пр.

смя се кръчмарят. И после добави: – Я ми помогни малко, преди да хванеш пътя.

Замаян, страдащ непоносимо от болки в гърлото и езика, с наполовина изцеден живот от него, Бък се приготви да даде отпор на мъчителите си. Той беше отблъснат и многократно душиен, докато накрая успяха да свалят с пила пиринчения нашийник от врата му. След това възето бе махнато и той беше хвърлен в дървена кутия подобна на клетка.

Бък прекара там остатъка от изтощителната нощ, преглъщайки гнева и наранената си гордост. Той не можеше да разбере какво означава всичко това. Какво искаха от него тези странни хора? Защо го държаха затворен в тази тясна клетка? Той не знаеше защо, но се чувстваше потиснат заради смътното усещане за надвиснала опасност. На няколко пъти през нощта скача на крака, когато чуваше вратата на бараката да се отваря с трясък, надявайки се да види съдията или поне момчетата. Но всеки път виждаше едрото лице на кръчмаря, който се взираше в него под мъждукащата светлина на лоената свещ. И всеки път радостният лай, който трепваше в гърлото на Бък, преминаваше в свирепо ръмжене.

Но кръчмарят го остави на мира, а на сутринта четирима мъже влязоха и вдигнаха клетката. Още мъчителни, реши Бък, защото те бяха зли на вид хора – дрипави, рошави и размъкнати. И той изпадна в ярост, ръмжейки към тях през преградата на клетката. Мъжете само му се смееха, тикайки към него пръчки, които той веднага нападна със зъби, докато проумее, че те точно това очакваха. Тогава легна навъсен и позволи клетката да бъде пренесе-

на в един товарен вагон. След това Бък и кутията, в която беше затворен, бяха предавани от ръце на ръце. За него се грижеха служителите на железопътната компания; той беше преместен в друг вагон; после беше качен на една товарна кола заедно с още много други сандъци и колети и натоварен на ферибот; фериботът го откара до голяма железопътна гара и накрая се озова в багажния вагон на един експресен влак.

В продължение на два дни и две нощи този вагон бе теглен на опашката на композиции с пищящи локомотиви; в продължение на два дни и две нощи Бък нито яде, нито пи. Затова той посрещна с гняв опитите на служителите на влака да се сприятелят с него, а те пък за отмъщение започнаха да го дразнят. Когато се хвърляше към решетката, разтреперан и с пяна по устата, те му се смееха и подиграваха. Мъжете ръмжаха и лаеха като жалки псета, мяукаха, размахваха ръце и кукуригаха. Всичко това беше много глупаво и Бък го знаеше, но точно затова беше още по-обидно за достойнството му и гневът му непрестанно растеше. Той не обръщаше внимание на глада, но липсата на вода му причиняваше жестоко страдание и разпалваше яростта му до пароксизъм. Поради присъщата му чувствителност и емоционалност, грубото отношение към него го доведе до треска, подсилена от възпаленото му и отекло гърло и език.

Бък беше доволен за едно нещо: вължето вече не беше на шията му. То им бе давало нечестно преимущество. Но сега, когато го нямаше, той щеше да им покаже! Те никога нямаше да сложат друго

въже на шията му. Това беше негово твърдо решение. През двете нощи на мъчения, през които нито яде, нито пи, той бе натрупал гняв, който не вещаеше нищо добро за онзи, който се изправеше срещу него. Очите му бяха кръвясали и той се беше превърнал в разярен звяр. Толкова много се беше променил, че дори и съдията нямаше да може да го познае; а шафнерите въздъхнаха с облекчение, когато го свалиха от влака в Сиатъл.

Четирима мъже преместиха предпазливо клетката от вагона в малък заден двор с висока ограда. Посрещна ги здрав мъж с щедро провиснал на врата червен пуловер, който подписа някакви документи на коларя. Този човек, реши Бък, беше следващият му мъчител и се хвърли свирепо към решетката. Мъжът се усмихна мрачно и донесе от къщата брадвичка и тояга.

– Нали няма да го пуснеш навън сега? – попита коларят.

– Точно това ще направя – отвърна мъжът, мушвайки брадвичката в клетката като кози крак.

Четиримата мъже, които бяха донесли клетката, моментално се пръснаха и се покачиха на безопасна височина на оградата, за да гледат представлението.

Бък се спусна към цепещото се дърво, забивайки в него зъбите си, вилнееше и се бореше с него. Където брадвата се стовареше отвън, той беше отвътре, ръмжеше и си показваше зъбите, обзет от толкова необуздано желание да излезе навън, колкото спокоен беше мъжът в намерението му да го освободи.

– Хайде, червеноок дяволе! – каза мъжът, след като направи достатъчно широк отвор в клетката за тялото на Бък. В същия момент той пусна брадвата на земята и премести тоягата в дясната си ръка.

И Бък наистина беше дявол с червени очи, когато се приготви за скок, с настръхнала козина, разпенена уста и безумен блясък в кръвясалите си очи. Той се хвърли право към мъжа с неговите сто и четиресет паунда ярост, подсилени от затаения от два дни и нощи гняв. Но още при полета, точно когато зъбите му щяха да се впият в мъжа, той получи удар, който възпря тялото му и го накара да заключи челюсти в агония. Бък се завъртя във въздуха, падайки на земята по хълбок и гръб. Никога през живота му не бяха го удряли с тояга и не разбра какво се беше случило. С ръмжене, което беше донякъде лай, но повече вопъл, той беше отново на крака и отново полетя във въздуха. Последва нов удар, който го запрата съкрушително на земята. Този път Бък разбра, че причината беше в тоягата, но заслепен от яростта си, забрави за всякаква предпазливост. Дузина пъти се хвърли към мъжа и всеки път бе спиран от тоягата и повалян на земята.

След един особено жесток удар Бък се изправи с усилие на крака, твърде замаян, за да скочи отново. Заклатушка се, накуцвайки, кръвта шуртеше от носа, устата и ушите му, а красивата му козина беше цялата изпръскана и изцапана от кървави лиги. След това мъжът пристъпи напред и преднамерено му нанесе ужасяващ удар в носа. Цялата болка, която бе понесъл досега, беше нищо в сравнение с тази. С рев, който беше почти като на лъв

в неговата свирепост, той се хвърли отново към врага си. Но мъжът, прехвърляйки сръчно тоягата в лявата си ръка, сграбчи хладнокръвно долната му челюст и я завъртя рязко надолу и назад. Бък описа цял кръг и половина във въздуха и се строполи на земята на глава и гърди.

После за последен път се спусна напред. Мъжът му нанесе ловък съкрушителен удар, който до този момент умишлено не бе използвал, и Бък се свлече на земята напълно безчувствен.

– Този си го бива с кучетата! – извика въодушевено един от мъжете на оградата.

– Аз лично бих предпочел да обядвам коне всеки ден и по два в неделя – отговори коларят, когато се качи на каруцата и подкара конете.

Бък дойде отново на себе си, но останал вече без сили. Той лежеше на земята и оттам наблюдаваше мъжа с червения пуловер.

– „Отговаря на името Бък“ – цитира мъжът писмото на съдържателя на кръчмата, с което той съобщаваше за изпращането на клетката и нейното съдържание. – Е, Бък, момчето ми – продължи онзи весело, – двамата с теб се поспречкахме малко и сега е по-добре да забравим за това. Ти се научи къде ти е мястото и знаеш моето. Ако си добро куче, всичко ще бъде по мед и масло, но ако се държиш лошо, душата ще ти извадя. Разбра ли ме?

Докато говореше, мъжът безстрашно галеше главата, която толкова безпощадно бе налагал, и макар Бък неволно да настръхна при досега на ръката му, той понесе милувката без протест. Когато мъжът му донесе вода, той пи жадно и по-късно по-

лучи щедър обяд от сурово месо, което погълна от ръката на мъжа къс по къс.

Бък беше победен, знаеше това, но не и прекършен. Той разбра, веднъж и завинаги, че няма никакъв шанс срещу мъж с тояга. Бе научил урока си и не го забрави до края на живота си. Тоягата беше откритие. Тя беше неговото въведение в закона за първобитната сила, който той бързо усвои. Животът си имаше своята жестока страна и макар да не се изплаши от нея, той я посрещна със скритата хитрост на своята събудена дива природа. Дните се нижеха, идваха други кучета в клетки или водени на въже, някои покорни, а други вилнеещи и буйстващи, както бе правил той; и Бък наблюдаваше как всички, едно по едно, се подчиняваха на властта на мъжа с червения пуловер. Отново и отново, докато гледаше жестокия спектакъл, той научаваше урока си все по-добре: човекът с тоягата беше законодател, господар, на когото трябваше да се подчинява, макар да не беше задължително да му се умилкваш. И Бък не можеше да бъде винен за последното, макар да бе виждал кучета, които се усукваха пред мъжа, размахваха опашки и ближеха ръката му. Той видя също и едно куче, което нито се примири, нито се преклони и накрая беше убито в борбата за надмощие.

От време на време идваха непознати мъже, които говореха развълнувано, увещателно и по всякакъв друг начин на мъжа с червения пуловер. И когато пари преминаха от едни ръце в други, непознатите взимаха едно или повече кучета и ги отвеждаха. Бък се питаше къде ли отиват, защото те никога не се

връщаха, но страхът от бъдещето беше силен у него и той всеки път беше доволен, когато не го избираха.

Но накрая дойде и неговият ред; бъдещето се яви под образа на един дребен съсухрен мъж, който бръщолевеше на развален английски, изпъстрен с голям брой странни и чудати възклицания, чийто смисъл оставаше непонятен за Бък.

– Sacredam!* – извика непознатият, гледайки Бък с блеснал поглед. – Това много силно куче? А? Колко то струва?

– Триста и все едно го давам без пари – отговори бързо мъжът с червения пуловер. – И като се знае, че това са държавни пари, няма и нужда да се паза-риш, а, Перо?

Перо се ухили. Имайки предвид, че цените на кучетата бяха скочили до небето заради необичайното търсене, това не беше висока цена за едно толкова хубаво животно. Канадското правителство нямаше да бъде на загуба, а пратките му щяха да пътуват бързо. Перо разбираше от кучета и когато погледна Бък, му стана ясно, че той е един на хиляда. „Един на десет хиляди“, поправи се канадецът наум.

Бък видя как единият мъж плати на другия и не беше изненадан, когато той и Кърли, добродушна нюфаундлендска кучка, бяха отведени от дребния съсухрен мъж. Това беше последният път, когато Бък видя мъжа с червения пуловер, и докато той и Кърли изпращаха с поглед отдалечаващия се Сиатъл от борда на „Нарвал“, това беше и последният път, когато видя топлия юг. Кърли и Бък бяха отве-

* Неправилна форма на Sacred Dame! (фр.), възклицание: „Света Богородице!“. – Б. пр.

дени долу в трюма и предадени на смугъл великан на име Франсоа. Перо беше мургав канадски французин; но Франсоа беше канадски французин метис и два пъти по-мургав. Те бяха нова порода хора за Бък (каквито му беше писано да види още много) и макар да не се привърза към тях, той започна малко по малко да ги уважава. Бък бързо научи, че Перо и Франсоа бяха почитени и спокойни хора, които безпристрастно раздаваха справедливост, и твърде добре познаваха кучетата, за да бъдат залъгвани от кучета.

В трюма на „Нарвал“ Бък и Кърли бяха в компанията на още две кучета. Едното от тях беше огромно и бяло от островите Шпицберген, докарано от капитан на китоловен кораб и по-късно участвало в геоложка експедиция в Пустата земя. То беше приятелски настроено на вид по един коварен начин; усмихваше се в лицето ти, докато замисляше някакъв подмолен трик, като например, когато открадна дажбата на Бък при първото хранене. Тогава Бък скочи да го накаже, но в същия момент камшикът на Франсоа изсвистя във въздуха, достигайки най-напред виновника. На Бък не му оставаше нищо друго освен да си върне кокала. Франсоа бе постъпил справедливо, реши той, и метисът започна да се издига в очите му.

Другото куче не проявяваше дружелюбие, нито срещна някакво приятелско отношение, но не се и опитваше да краде от храната на новодошлите. То беше мрачно и навъсено и показа на Кърли, че желае единствено да бъде оставено на мира и който не се съобразява с това, ще има проблеми. Дейв,

както му беше името, само ядеше и спеше, прозяваше се, когато не правеше едното или другото, и не проявяваше никакъв интерес към нищо, дори докато „Нарвал“ прекосяваше протока Куин Шарлот и целият се люлееше, клатеше и мятеше, сякаш беше обладан от зли духове. Когато Бък и Кърли изгубиха присъствие на духа, наполовина обезумели от ужас, той само вдигна глава, сякаш беше подразнен от нещо, удостои ги с безучастен поглед, прозя се и отново заспа.

Ден и нощ корабът туптеше под неуморния пулс на витлото и макар дните да не се различаваха много един от друг, за Бък беше очевидно, че времето постепенно ставаше все по-студено. Най-накрая една сутрин витлото замлъкна и „Нарвал“ бе обхванат от атмосферата на вълнение. Бък почувства, също както и другите кучета, че предстоеше промяна. Франсоа им сложи на всички каишки и ги изкара на палубата. Още при първата стъпка върху студената повърхност краката на Бък потънаха в нещо бяло и кашесто, много подобно на кал. Той отскочи назад и изсумтя. Същото бяло нещо се носеше и във въздуха. Той се отърси от него, но то отново се посипа върху козината му. Подуши го с любопитство и след това го близна с език. Нещото го парна като огън и в следващия миг изчезна. Това го озадачи. Близна го отново със същия резултат. Хората наоколо се разсмяха гръмогласно и Бък се почувства засрамен, макар да не знаеше защо – той за първи път виждаше сняг в живота си.